

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01701	Lecer e turismo deportivo	1c	6
P02G050V01702	Xestión e organización dos sistemas deportivos II	1c	6
P02G050V01801	Actividades físicas e de aventura no medio natural	2c	6
P02G050V01905	Actividades físicas de lecer	1c	6
P02G050V01906	Especialización en deportes colectivos	1c	6
P02G050V01907	Especialización en deportes individuais	1c	6
P02G050V01908	Exercicio físico para persoas maiores	1c	6
P02G050V01909	Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas	1c	6
P02G050V01910	Programas de exercicio físico e benestar	1c	6
P02G050V01911	Psicoloxía do adestramento deportivo	1c	6
P02G050V01981	Prácticas externas: Practicum	2c	18
P02G050V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lecer e turismo deportivo**

Materia	Lecer e turismo deportivo			
Código	P02G050V01701			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Lorenzo, Raúl Rial Fernández, Ramón Benigno			
Profesorado	Rial Fernández, Ramón Benigno Varela Lorenzo, Raúl			
Correo-e	rrial@edu.xunta.es raulvl@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	(*)España está entre os principais destinos turísticos mundiais. Ademais, o sector turístico é un dos recursos económicos máis importantes do país. Aspectos como o desenvolvemento económico e tecnolóxico dos últimos cincuenta anos, a mellora na calidade de vida e esperanza en países desenvolvidos ou o aumento do tempo libre, xerou unha cultura de lecer onde o turismo, xunto coa actividade física e o deporte, xogan un papel fundamental. Dentro do turismo, encontramos hoxe en día unha tendencia xeral á búsqueda de vacacións activas ou un entretenemento programado para encher o tempo de lecer. Neste senso, o ámbito da actividade física e o deporte, convertéronse nun marco ideal para cubrir esta demanda. Con esta materia, preténdese dar a coñecer ó alumnado outra posible área profesional dando a coñecer as bases que definen a estrutura e funcionamento do turismo en xeral, e as aportacións que dende a actividade físico-deportiva podemos ofrecer ó mesmo en particular.			

Competencias de titulación

Código	
A21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado
A22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional
A26	Capacidade para seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva recreativa
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte
B6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas
B22	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas
B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)Habilidade de liderazgo, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	B25
(*)Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte de lecer no sector turístico.	B4
(*)Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica das actividades físico-deportivas de lecer no sector turístico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.	B6
(*)Coñecemento e comprensión da literatura científica do lecer e turismo deportivo.	B2

(*)Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ó ámbito do lecer e turismo deportivo.	B12
(*)Adaptación as novas situacións, a resolución de problemas e o aprendizaxe autónomo.	B26
(*)Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	B13
(*)Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	B24
(*)Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físico-deportivas de lecer inadecuadas no sector turístico.	B20
(*)Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas de lecer no sector turístico.	A26
(*)Capacidade para planificar, desenvolver e controlar programas para a dirección de organizacións, entidades e instalacións deportivas.	B22
(*)Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade físico-deportiva de lecer no sector turístico.	B23
(*)Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo axeitado para as actividades físico-deportivas de lecer no sector turístico.	A21
(*)Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico no ámbito profesional.	A22

Contidos

Tema	
TEMA 1: Fundamentos teóricos do lecer e o turismo deportivo	<ul style="list-style-type: none"> - Interrelación entre deporte e turismo - Aportacións do deporte ó turismo e viceversa - Creatividade na xestión turístico-deportiva - Deporte, turismo e medio ambiente
TEMA 2: Actividades de lecer e deporte no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Actividades físico-deportivas de baixo impacto económico: turismo rural, actividades en espazos naturais e turismo, actividades de aventura e turismo, actividades de neve e turismo (perfil do turista ou practicante, xestión e organización, impacto ambiental) - Actividades físico-deportivas de alto impacto económico: caza e turismo, golf e turismo, actividades náuticas e turismo, eventos deportivos e turismo (perfil do practicante, xestión e organización, impacto ambiental)
TEMA 3: Ordenación e reglamentación turística	<ul style="list-style-type: none"> - Decretos - Leis - Subvencións
TEMA 4: Guía para ó desenvolvemento dun proxecto de actividades de lecer e deporte no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Iniciación - Planificación - Execución - Seguemento e control - Peche
TEMA 5: Campo profesional dos graduados en ciencias da actividade física e do deporte no ámbito do turismo deportivo	<ul style="list-style-type: none"> - Xestión de instalacións deportivo-turísticas - Xestión de eventos deportivos - Creación de empresas de servizos deportivos - Creación de departamentos de turismo deportivo nas axencias de viaxe - Etc.
TEMA 6: Animación deportiva no sector turístico	<ul style="list-style-type: none"> - Funcións - Ferramentas - Condicións de traballo - Ocupacións de traballo - Etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas en aulas de informática	22.5	21.75	44.25
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	10	18
Actividades introdutorias	2	0	2
Titoría en grupo	0	15	15
Sesión maxistral	22.5	33.75	56.25
Probos de tipo test	1	1.5	2.5
Traballos e proxectos	4	8	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas en aulas de informática	Os alumnos realizarán búsquedas e manexarán información sobre os contidos da materia.

Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado en base as premisas plantexadas previamente polo profesor, busca solucións, fai propostas ou resolve exercicios. Estas actividades se desenvolverán no seminario de informática ou no pavillón.
Actividades introductorias	O profesor exporá aspectos básicos e introductorios da materia.
Titoría en grupo	Consultas que o alumnado mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que vai a realizar o estudante.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado polo profesor para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades, o profesor ten como función orientar e guiar o proceso de elaboración dos traballos e proxectos por parte do alumnado. Levaráanse a cabo no despacho nº 217 e dentro do horario estipulado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas en aulas de informática	Sera necesario asistir o menos o 80% das prácticas como requisito previo para poder superar a materia. Tamén poderá realizarse algunha práctica no pavillón. Evaluaráse a participación activa nas sesións prácticas mediante una ficha de control.	0
Probas de tipo test	Realizaráse un exámen tipo test para valorar o coñecemento dos contidos teóricos da materia por parte do alumnado. Esta proba constará de 50 preguntas, onde por cada tres respostas incorrectas descontarase unha que estea ben contestada. Haberá que chegar a una puntuación mínima de 5 puntos.	40
Traballos e proxectos	Os alumnos, en grupos de 6, deberán presentar un proxecto final. As pautas e directrices deste traballo serán facilitadas polo profesor a comenzo de curso. Haberá que chegar a una puntuación mínima de 5 puntos.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

Recoméndase a asistencia as clases teóricas.

A calificación final da materia resultará da ponderación de todos os apartados da avaliación.

Será requisito imprescindible para aprobar a materia ter superadas todas as partes.

O alumno/a que non supere algún dos apartados da avaliación obterá una calificación final de SUSPENSO.

As notas de cada apartado manteráanse nas dúas convocatorias extraordinarias seguintes (xullo e decembro-fin de carreira).

Bibliografía. Fontes de información

Jiménez Martín, Pedro J, **Deporte y turismo**, Síntesis,
 Rebollo, S. y Latiesa, M., **Salidas profesionales en el campo del turismo deportivo**, Instituto Andaluz del Deporte,
 Del Alcázar Martínez, B., **Los canales de distribución en el sector turístico**, Esic,
 Rebollo, S., **Curso sobre deporte, turismo y medio ambiente**, Instituto Andaluz del Deporte,
 Soria, M.A. y Cañellas, A., **La animación deportiva**, Inde,
 VV.AA., **Enciclopedia del turismo**, Síntesis,
 Puertas, X. y Font, S., **Juegos y actividades deportivas para la animación turística**, Síntesis,
 Reguero, M., **Ecoturismo**, Bosch,
 VV.AA., **Deporte y naturaleza**, Talasa,
 VV.AA., **50 años de turismo español**, Centro de estudios Ramón Areces,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702
 Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas/P02G050V01909

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Actividades físicas de lecer/P02G050V01905
 Actividades físicas e de aventura no medio natural/P02G050V01801

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Xogo motor/P02G050V01105

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

Fundamentos dos deportes individuais/P02G050V01304

Actividade física e deporte adaptado/P02G050V01601

Actividade física e deporte recreativo/P02G050V01602

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Valoración e prescrición do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión e organización dos sistemas deportivos II**

Materia	Xestión e organización dos sistemas deportivos II			
Código	P02G050V01702			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código				
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte			
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte			
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
B14	Utilización da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións			

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1. Utilización da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións	B14
2. Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	B4
3. Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	B2
4. Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte	B12

Contidos

Tema		
1. Planificación y organización en el deporte	Políticas deportivas, financiación, subvenciones deportivas	
2. Planificación de los espacios deportivos	Contextualización, familiarización con los conceptos fundamentales y su planificación.	
3. Los espacios y equipamientos deportivos	Concepto y tipos, normativa aplicable, censos, pavimentos, mantenimiento.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	45	75
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	7.5	7.5	15
Probos de tipo test	2	25	27
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	20
Probas de tipo test	Proba para avaliación das competencias adquiridas que constará preguntas pechadas na que os alumnos seleccionan unha única resposta verdadeira de entre varias opcións.	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Pruebas para evaluación de las competencias que incluyen preguntas abiertas sobre un tema. Los alumnos deben desarrollar, relacionar, organizar y presentar los conocimientos que tienen sobre la materia en una respuesta extensa.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A cualificación final da materia resultará da ponderación das tres probas de avaliación, (test, Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma e probas de resposta longa, de desenvolvemento).
2. Será requisito imprescindible para aprobar a materia ter superadas as tres partes.
3. O alumno/a que non realice alguna das tres probas de avaliación obterá unha calificación final de SUSPENSO.
4. En xullo e no resto das convocatorias extraordinarias avaliarase unicamente mediante un examen tipo test (100%)

Bibliografía. Fontes de información

Mestre,J., **La planificación deportiva. Teoría y Práctica**, 1995,
Mestre,J.; García,E., **La gestión del deporte municipal**, 1997,
Mestre,J.;Brotos,J., **La gestión deportiva: clubes y federaciones**, 2022,
Paris,F., **La planificación estratégica en las organizaciones deportivas**, 1996,
Rossi,B., **Un programa local para el desarrollo del deporte.**, 1981,
www.csd.mec.es, **Portal del Consejo Superior de Deportes (CSD)**,
http://www.rbi.es/info-profesional/publicaciones-construccion/instalaciones-deportivas-xxii/, **Instalaciones Deportivas XXII**,
Editor Iñaki Lasa,
www.femp.es, **Portal de la Federación Española de Municipios y Provincias**, Área Temática de Deporte y Ocio,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas/P02G050V01909

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos I/P02G050V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividades físicas e de aventura no medio natural**

Materia	Actividades físicas e de aventura no medio natural			
Código	P02G050V01801			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Alonso Fernández, Diego			
Profesorado	Alonso Fernández, Diego			
Correo-e	diego_alonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A22	Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional
A23	Capacidade para identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas
B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade para coñecer e aplicar o marco xurídico do ámbito profesional	A22
Capacidade para identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas	A23
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza	B9
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas	B20
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino e aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas	B15
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade	B23
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo	B25
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma	B26

Contidos

Tema	
1. Fundamentos teóricos	1. Concepto de Actividades Físicas no medio Natural 2. Xeneralidades 2.1. Que son as AFMN 2.2. Organización e regulación das AFMN

2- Sendeirismo e montañismo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Montañismo e trekking: Concepto e lugar na evolución dos deportes de montaña 2. Medio ambiente de montaña 3. Metereoloxía 4. Formación técnica 5. Preparación e desenvolvemento dunha actividade 6. Orientación e cartografía 7. Técnicas de acampada e vivac 8. Seguridade 9. Desenvolvemento profesional
3- Orientación	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción á orientación: xeneralidades 2. Representación gráfica e interpretación de debuxos ou esquemas 3. Cartografía. Introducción á interpretación de mapas elaborados (topográficos e/ou de orientación). 4. Utilización do compás 5. Orientación. 6. Aplicación no ámbito educativo 7. Organización de actividades de orientación
4- Técnicas de aire libre	<ol style="list-style-type: none"> 1. Actividades Físicas no Medio Natural. Xeneralidades 2. Ámbitos de aplicación das Actividades ao aire libre 3. Aplicación ao ámbito escolar 4. AFMN. Contorna profesional 5. Organización de actividades
5- Escalada e técnicas con cordas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción á escalada: Xeneralidades 2. Aspectos técnicos da escalada 3. Técnicas con cordas 4. Seguridade: normas básicas 5. Aplicación no ámbito escolar
6- Bicicleta de montaña	<ol style="list-style-type: none"> 1. Xeneralidades 2. Aspectos técnicos 3. A seguridade en actividades con BTT 4. Organización de saídas en BTT
7- Seguridade	<ol style="list-style-type: none"> 1. Xeneralidades 2. Seguridade en cada actividade
8- Organización de actividades	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planificación dunha Ruta 2. Preparación de carreira de orientación (raid) 3. Preparación dunha actividade de estrutura con cordas 4. Aplicación de técnicas aprendidas e a utilización das normas de seguridade en escalada.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	27	0	27
Sesión maxistral	20	40	60
Probas de tipo test	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	O carácter da materia fai necesario que o alumno/a asista, polo menos, ao 70% das prácticas de laboratorio para superar a mesma.
Sesión maxistral	O carácter da materia fai necesario combinar varios tipos de metodoloxías, dependendo da natureza dos obxectivos a alcanzar e os contidos a tratar. Avogarase por unha metodoloxía activa, alternando exposicións maxistras e traballo en pequeno grupo nas sesións teóricas e vivencia das diferentes propostas de tarefas (do profesor e dos propios alumnos) nas sesións practicas. Ademais, o alumno disporá dun soporte virtual de apoio á docencia, a través da plataforma TEMA (http://www.uvigo.es/faitic), co que poderá realizar un seguimento parcialmente on-line da materia. - Organización da docencia: As sesións de carácter teórico e práctico desenvolveranse en horario e localización fixadas polo centro.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	(*)Hay que tener un 70% de preguntas acertadas para aprobar el examen.	50
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	(*)Los alumnos/as se organizarán en pequenos grupos construyendo un proxecto vinculado a la asignatura aplicable en un contexto real.	35

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás prácticas de laboratorio é obrigatoria cun mínimo do 70% do seu número total.

A asistencia e participación do alumnado valorarase cun 15% da nota final.

É necesario aprobar as dúas probas para poder facer media.

Na convocatoria extraordinaria do mesmo curso académico manteranse as cualificacións da primeira convocatoria. En todo caso manteranse os criterios de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

□ AGUILA, C.- Las actividades Físicas de aventura en la naturaleza: ¿un fenómeno moderno o posmoderno?.- Apunts 3.er trimestre 2007 (81-87)

□ EEAM. Escuela Española de alta montaña.- Certificado de iniciación al montañismo.- Barrabés editorial.- Huesca, 2001

□ COLORADO, J.- Montañismo y Trekking. Manual Completo- Desnivel editorial.-Madrid, 2001

□ MURCIA, M.- Prevención, seguridad y autorescate.- Desnivel editorial.- Madrid 2001 □ VARIOS.- Manual de Senderismo. FEDME.- Zaragoza 2007

□ VARIOS.- Señalización de Senderos. FEDME.-2009

□ VARIOS.- EMASF Revista Digital de Educación Física.- Actividades Físicas en el Medio Natural.- Año 4 no19. Noviembre 2012

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Actividades físicas de lecer**

Materia	Actividades físicas de lecer			
Código	P02G050V01905			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Lorenzo, Raúl			
Profesorado	Varela Lorenzo, Raúl			
Correo-e	raulvl@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A14	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación adulta, maiores e discapacitados
A15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde
A16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde
A17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde
A18	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de adultos, maiores e discapacitados
A23	Capacidade para identificar e valorar os riscos que poidan derivarse do uso dos equipamentos e instalacións deportivas
A24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas
A25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas
A27	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades físico-deportivas recreativas para toda a poboación
A28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas
A29	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde, da práctica de actividades físicas inadecuadas nos practicantes de actividade físico-deportiva recreativa
B3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte
B6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas
B21	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas

B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersonal e traballo en equipo
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)	B4	
(*)	B6	
(*)	B7	
	B9	
	B10	
(*)	B12	
(*)	B25	
(*)	B26	
(*)	B13	
(*)	A24	
(*)	A17	B15
	A25	B21
(*)	A14	B16
	A27	
(*)	A16	B3
	A28	B4
		B18
(*)	A15	B20
	A23	
	A29	
(*)	A18	B23
	A23	

Contidos

Tema	
(*)Bloque Temático 1. Aproximación conceptual al tiempo libre y ocio.	(*)Tema 1. Aproximación conceptual al tiempo libre y ocio.
(*)Bloque temático 2. Fundamentos de actividades de raqueta y pala.	(*)Tema 2. Fundamentos de actividades de raqueta y pala. Tema 3. Los deportes alternativos de raqueta y pala (Shuttleball, palas elásticas, indiacas...) Tema 4. El bádminton, el tenis y el padel. Elementos básicos de la técnica. Tema 5. Otros deportes de raqueta de cancha dividida y de muro.
(*)Bloque temático 3. Bailes y danzas colectivas para la recreación.	(*)Tema 6. Bailes y danzas colectivas para la recreación.
(*)Bloque temático 4. Juegos tradicionales para ocupar el tiempo de ocio	(*)Tema 7. Juegos tradicionales con material complejo
(*)Bloque temático 5. Organización de las actividades físicas para el ocio.	(*)Tema 8. Organización de las actividades físicas para el ocio.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	30	0	30
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	10	30	40
Traballos tutelados	0	29.5	29.5
Sesión maxistral	22.5	0	22.5
Probas de tipo test	2	6	8
Informes/memorias de prácticas	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	(*)En horario de prácticas de laboratorio se desarrollarán tareas y ejercicios dirigidos o supervisados por el profesor sobre aspectos presentados en las clases teóricas.

Resolución de problemas e/ou ejercicios de forma autónoma	(*)Los conceptos teóricos y prácticos serán acompañados en las clases teóricas y prácticas con ejercicios de resolución de problemas.
Trabajos tutelados	(*)El estudiante de manera individual o grupal elaborará y presentará una temática consensuada previamente con el profesor sobre algún tema relacionado con la asignatura.
Sesión maxistral	(*)Se utilizará la exposición por parte del profesor como medio principal de enseñanza.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Resolución de problemas e/ou ejercicios de forma autónoma	
Trabajos tutelados	
Probas	Descripción
Informes/memorias de prácticas	

Avaliación

	Descripción	Cualificación
Prácticas de laboratorio	(*)Asistencia a las clases teóricas y prácticas	10
Resolución de problemas e/ou ejercicios de forma autónoma	(*)Entrega de los diferentes supuestos planteados por el profesor durante las clases.	10
Trabajos tutelados	(*) Se desarrollará en grupos trabajos tutelados en base a las directrices del profesor/es. Dichos trabajos serán defendidos en clase.	40
Probas de tipo test	(*)Examen de respuesta corta y tipo tests	30
Informes/memorias de prácticas	(*)Entrega de un diario de sesiones	10

Otros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Xogo motor/P02G050V01105

Actividade física e deporte recreativo/P02G050V01602

DATOS IDENTIFICATIVOS**Especialización en deportes colectivos**

Materia	Especialización en deportes colectivos			
Código	P02G050V01906			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Casais Martínez, Luís			
Profesorado	Casais Martínez, Luís			
Correo-e	luisca@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Ser capaz de analizar a estrutura técnica, táctica e física dos deportes colectivos	
- Ser capaz de deseñar tarefas de adestramento aplicadas á mellora de factores craves do rendemento deportivo nestas especialidades	
- Ser capaz de controlar o rendemento e estado de forma nestas especialidades.	
- Ser capaz de deseñar ferramentas para a detección, e o desenvolvemento de talentos (plans de formación a medio e longo prazo)	
- Adquirir habilidades de dirección de persoas	
(*)	B25
(*)	B18

Contidos

Tema	
------	--

TEMA 1: O adestramento deportivo nos deportes colectivos.
- Estrutura dos deportes colectivos e Factores de rendemento diferenciais
- O calendario de preparación e as fases da forma como condicionantes o proceso de adestramento-competición.
Densidade competitiva en longos períodos
- O adestramento-competición como realidade sistémica. O adestramento integrado

TEMA 2. Optimización e control das capacidades Técnico-coordinativas nos deportes colectivos
- A técnica deportiva nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade
- Desenvolvemento do mapa técnico-coordinativo dos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos técnicos nos deportes colectivos

TEMA 3: Optimización e control das capacidades Táctico-decisionales nos deportes colectivos
- A estratexia e táctica deportiva nos contextos de colaboración-oposición
- Desenvolvo do mapa táctico-decisional nos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos tácticos nos deportes colectivos

TEMA 4. Optimización e control das capacidades Físico-condicionais nos deportes colectivos
- Análises da carga externa e interna
- Desenvolvemento do mapa condicional nos deportes colectivos
- Adestramento e control dos contidos físicos nos deportes colectivos: forza, velocidade, resistencia e flexibilidade

TEMA 5. Deseño da carga de adestramento: Modelos de planificación nos deportes colectivos.
- Planificación contemporánea. Deseños con cargas concentradas. Microestructuración. Periodización táctica
- O deseño do plan de adestramento-competición en deportes de longo período competitivo

TEMA 6.A observación e análise da competición como medio para a dirección de equipos
- Valoración do rendemento nos deportes colectivos: análise da competición
- O proceso de recollida de datos: a observación. Os instrumentos de recollida e análises informatizadas. Os labores de scouting
- A modelización do proceso de adestramento: a acción

TEMA 7.Detección e selección de talentos nos deportes colectivos
- O proceso de identificación de talentos
- Construción do perfil de referencia para o alto rendemento no os deportes colectivo
- Probas e medidas para a selección de talentos nos deportes colectivos

TEMA 8. Desenvolvemento do talento: As etapas de formación nos deportes colectivos
- A planificación a longo prazo nos deportes colectivos. As diferentes etapas de formación e especialización
- Establecemento do curriculum na área física ou condicional, área técnica ou coordinativa, área táctica ou decisional
- Aspectos metodolóxicos a ter en conta na iniciación.

TEMA 9: A dirección de equipos deportivos por parte do adestrador
- Concepto de dirección de equipos: Determinantes que configuran a dirección. Modelos ou estilos de dirección
- A dirección durante o adestramento. A dirección antes do partido. A dirección durante o partido. A atención á prensa

TEMA 10. O adestrador como xestor de recursos humanos nos grupos deportivos
- O adestrador como xestor de recursos humanos: a dirección de profesionais. Modelos de liderado por parte do adestrador
- A cohesión *grupal do equipo e a dinámica de grupo
- O equipo multidisciplinar de traballo: o staff deportivo

- PRACTICA 1: adestramento integrado como recurso metodolóxico nos deportes colectivos
- PRACTICA 2: adestramento técnico nos deportes colectivos: variabilidade e adaptabilidade: metodoloxía analítica vs global
- PRACTICA 3: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo I
- PRACTICA 4: adestramento táctico nos deportes colectivos: construción do modelo de xogo II
- PRACTICA 5: adestramento das capacidades físicas: resistencia
- PRACTICA 6: adestramento das capacidades físicas: forza
- PRACTICA 7: deseños de sesións de adestramento: contidos simuladores e rexenerativos
- PRACTICA 8: observación e análise do rendemento nos deportes colectivos
- PRACTICA 9: probas e tests para a detección de talentos nos deportes colectivos
- PRACTICA 10: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios técnico-tácticos
- PRACTICA 11: etapas de formación: exemplo de secuenciación de medios físicos
- PRACTICA 12: dirección de equipos: role playing
- PRACTICA 13: xestión de recursos humanos: caso NASA

(*)PRACTICAS PROGRAMADAS

- PRACTICA 1: entrenamiento integrado como recurso metodolóxico en los deportes colectivos
- PRACTICA 2: entrenamiento técnico en los deportes colectivos: variabilidad y adaptabilidad: metodología analítica vs global
- PRACTICA 3: entrenamiento táctico en los deportes colectivos: construcción del modelo de juego I
- PRACTICA 4: entrenamiento táctico en los deportes colectivos: construcción del modelo de juego II
- PRACTICA 5: entrenamiento de las capacidades físicas: resistencia
- PRACTICA 6: entrenamiento de las capacidades físicas: fuerza
- PRACTICA 7: diseños de sesiones de entrenamiento: contenidos simuladores y regenerativos
- PRACTICA 8: observación y análisis del rendimiento en los deportes colectivos
- PRACTICA 9: pruebas y tests para la detección de talentos en los deportes colectivos
- PRACTICA 10: etapas de formación: ejemplo de secuenciación de medios técnico-tácticos
- PRACTICA 11: etapas de formación: ejemplo de secuenciación de medios físicos
- PRACTICA 12: dirección de equipos: role playing
- PRACTICA 13: gestión de recursos humanos: caso NASA

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	22	0	22
Prácticas de laboratorio	20	0	20
Foros de discusión	4	0	4
Sesión maxistral	50	0	50
Probas de resposta curta	2	0	2
Traballos e proxectos	50	0	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	(*) A lo largo de las sesiones presenciales se realizarán estudios de caso de diferentes situaciones de situacións
Prácticas de laboratorio	(*) En las prácticas se expondrán y analizarán a nivel práctico y posterior reflexión los contenidos específicos. Para cada practica existirá una ficha que el alumno debe complementar si lo desea
Foros de discusión	(*) En ciertos temas se tratarán tópicos de interés utilizando como medio el foro de la plataforma Fatic, donde los alumnos volcarán su visión reflexiva sobre ciertos aspectos tratados en la materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	
Estudo de casos/análises de situacións	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de resposta curta	(*)El examen constará de preguntas cortas y de aplicación	50
Traballos e proxectos	(*)El trabajo de aplicación versará sobre la Planificación del proceso de entrenamiento-competición en un deporte colectivo. Podrá ser realizado por parejas, y podrá seleccionarse de entre dos temáticas: - Propuesta de diseño de planificación de una temporada en un deporte colectivo - Propuesta de secuenciación de contenidos en planificación a largo plazo en las etapas de formación en un deporte colectivo Fecha de entrega: día del examen. Su extensión no podrá superar las 100 páginas	40
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	(*)Aplicación de lo tratado en las sesiones prácticas, sean de diseño de tareas-situaciones de entrenamiento, o de dirección de equipos deportivos	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario superar o exame e o traballo de aplicación para superar a materia

As notas de cada apartado manteranse nas dúas convocatorias extraordinarias seguintes (xullo e decembro-fin decarrera)

Para as convocatorias extraordinarias manteranse os mesmos criterios e probas de valoración. Nos apartados ou probas superadas conservarase a cualificación obtida. Devanditos criterios serán mantidos durante as convocatorias extraordinarias de xullo e decembro-fin de carreira só dese ano

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS**Especialización en deportes individuais**

Materia	Especialización en deportes individuais			
Código	P02G050V01907			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Patiño, María José Ramírez Farto, Emerson			
Profesorado	Martínez Patiño, María José Ramírez Farto, Emerson			
Correo-e	emerson@uvigo.es mjpatino@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código

Competencias de materia

Resultados previstos na materia Resultados de Formación e Aprendizaxe

- (*)1. Distinguir las bases de las diferentes metodoloxías de aprendizaxe en el ámbito del deporte individual
2. Capacitar al alumno-a en la aplicación correcta de fichas de observación para detectar errores.
3. Extraer información cualitativa de la observación de la acción deportiva.
4. Aplicar adecuadamente tareas motrices para la mejora del gesto técnico

Contidos

Tema

- (*)1. Análisis de las características de los deportes. Los procesos de socialización en el deporte.
2. Talento deportivo. Fases de la formación del deportista. La iniciación deportiva. Entrenamiento en etapas inferiores
3. El entrenador en el deporte individual de alto nivel
4. La resistencia. Fisiología de la resistencia del deportista. El entrenamiento del sistema aeróbico. El entrenamiento del sistema anaeróbico láctico. Tipos de resistencia. Métodos de entrenamiento.
5. La velocidad. Manifestaciones de la velocidad. Metodología del entrenamiento de velocidad.
6. La flexibilidad. Estructuración y manifestación de la flexibilidad. Métodos, evaluación y planificación de la flexibilidad.
7. El entrenamiento de la fuerza.
8. Planificación del entrenamiento en deportes individuales. Planificación de la temporada. Planificación del macrociclo, mesociclo, microciclo y sesión de entrenamiento.

(*)SEMINARIOS:

1. Organización y planificación de un club competitivo: Como se organiza un club competitivo. Planificación del club a largo plazo. Evolución de las distintas capacidades físicas según la edad de los deportistas.
2. Análisis y control del entrenamiento en los deportes individuales: Criterios para la selección de los test. Análisis de la técnica. Protocolo de evaluación de la composición corporal y somatotipo de los deportistas. Protocolo de los tests aeróbicos y anaerobicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	29	90	119
Sesión maxistral	11	20	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	(*) Trabajo práctico a desenvolver en a piscina, pista de atletismo, gimnasio y bosque.
Sesión maxistral	(*) Realización en el aula con clase magistral, intervención de grupo y debates sobre temática a desenvolver en clase.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio		0
Sesión maxistral		0

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

AITKEN, R., Teaching Tenses, Walton-on-Thames: Nelson, 1992.

BESTARD MONROIG, J. & PEREZ MARTIN, C., La didáctica de la lengua inglesa. Fundamentos lingüísticos y metodológicos, Madrid: Síntesis, 1992.

BRUMFIT, C. et al. eds. Teaching English to Children. From Practice to Principle. London: Nelson, 1994.

DAKIN, J., Songs and Rhymes for the Teaching of English, Harlow: Longman, 1968 (+ cass. & teacher's book).

FINOCCHIARO, M. & BRUMFIT, C., The Functional-Notional Approach. From Theory to Practice, Oxford: O.U.P.,1983.

HANCOCK, M. Singing Grammar. Teaching grammar through songs. Cambridge: C.U.P., 1998 (+ 2 cass.).

SCOTT, W.A. & YTREBERG, L.H., Teaching English to Children, Harlow: Longman, 1990.

WILLIS, J., Teaching English through English, Harlow: Longman, 1981.

XUNTA DE GALICIA, Deseño Curricular Base. Educación Primaria, Santiago: Consellería. de Educación., 1991

2.MANUAIS DE AULA

English in mind : [English for Spanish speakers]. [Level] 1 / Herbert Puchta and Jeff Stranks

English in mind : [English for Spanish speakers]. [Level] 2 / Herbert Puchta and Jeff Stranks

Face2face. Pre-intermediate / Chris Redston... [et al.]

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Exercicio físico para persoas maiores**

Materia	Exercicio físico para persoas maiores			
Código	P02G050V01908			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Cancela Carral, José María Vila Suarez, María Elena			
Profesorado	Cancela Carral, José María Vila Suarez, María Elena			
Correo-e	chemacc@uvigo.es EVILA@UVIGO.ES			
Web	http://www.healthyfit.es			
Descrición xeral	Avaliación e prescrición de exercicio físico no colectivo de persoas maiores			

Competencias de titulación

Código	
A2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
A7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis
A12	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo
A13	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde
A15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte
B5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	B2
Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano das persoas maiores.	B4
Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano das persoas maiores.	B5
Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	B11
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	B12
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	B13
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte entre a poboación de maiores.	A2
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo	B25
Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	B26
Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico para as persoas maiores orientado cara á saúde.	A13

Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde das persoas maiores do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde.	A15
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físicodeportivas orientada á saúde para persoas maiores.	A7
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado, para cada tipo de actividade que practique a poboación de persoas maiores.	A12

Contidos

Tema	
Tema I. Valoración da condición física e saúde nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Introdución á valoración 2. As Baterías de test 3. Os Cuestionaerio 4. Outras ferramentas de valoración.
Tema II. Os efectos do exercicio físico nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introdución aos beneficios/prexuízos do exercicio físico en persoas maiores. 2.Efectos Físicos 3.Efectos psíquicos 4.Efectos sociais
Tema III. Prescrición do exercicio físico e patoloxías nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introdución ás patoloxías máis comúns en anciáns 2.Precricpion de exercicio físico en patoloxías dexenerativas: cardiovasculares e cerebrais. 3.Precricpion de exercicio físico en patoloxías tumorais. 4.Precricpion de exercicio físico en patoloxías osteomusculares.
Tema IV. Programas específicos de exercicio físico para persoas maiores: Pautas de Intervención.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introdución ao deseño de programas de exercicio físico para persoas maiores. 2.Modelos de programas: <ol style="list-style-type: none"> 2.1.Programas de exercicio físico no auga. 2.2. Programas de exercicio físico en seco.
Tema V. O deporte de competición nas persoas maiores.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Introdución á competición en anciáns. 2.Adaptacións reglamentarias 3. Atletas "Master" vs Atletas "Maiores" 4. Os deportes individuais de competición en persoas maiores5. Os deportes colectivos de competición en persoas maiores.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	45	67.5
Traballos tutelados	0	14	14
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Saídas de estudo/prácticas de campo	3	4.5	7.5
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia objeto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos tutelados	Desenvolvemento dun traballo grupal en base ás directrices e tutorización do profesor
Prácticas de laboratorio	Execución e análise de diferentes manifestacións de actividades físicas vinculadas ao temario da materia na instalación deportiva reservada para a mesma.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Se prevee a visita a diferentes centros nos cales se observará e analizará un programa de exercicio físico para persoas maiores.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O alumno recibirá atención individualizada no horario de titorías establecido a tal fin durante o presente curso académico. Para a consulta do seu horario de titorias e lugar das mesmas deberase consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Traballos tutelados	Desenvolverase en grupos traballos tutelados en base ás directrices do profesor/é. Devanditos traballos serán defendidos en clase.	60
Probas de tipo test	Desenvolvécese un exame: tipo Test ou/e de preguntas curtas en base aos contidos desenvolvidos en clase.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario alcanzar como mínimo de 5 puntos en cada unha das dúas probas de avaliación. Só se gardará a nota da parte aprobada para a segunda convocatoria do mesmo curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

- BOYER, H. et al. (1990): Nouvelle introduction à la didactique du FLE, Paris, Clé International.
- CALAQUE, E. (1997): L'enseignement précoce du français langue étrangère: bilans et perspectives, Grenoble, LIDILEM / Université Stendhal Grenoble 3.
- CONSEIL DE L'EUROPE (2001): Cadre Européen Commun de Référence pour les langues: Apprendre, enseigner, évaluer, Strasbourg, Conseil de l'Europe.
- COURTILLON, J. (2003): Élaborer un cours de FLE, Paris, Hachette.
- CUQ, J. P. (1996): Une introduction à la didactique de la grammaire en français langue étrangère, Paris, Didier-Hatier.
- CUQ, J. P. et GRUCA, I. (2003): Cours didactique du français langue étrangère et seconde, Grenoble, Presses Universitaires de Grenoble.
- CYR, P. et GERMAIN, C. (1998) : Les stratégies d'apprentissage, Paris, Clé-International.
- CYR, P. et GERMAIN, C. (1998) : Les stratégies d'apprentissage, Paris, Clé-International.
- CYR, P. et GERMAIN, C. (1998) : Les stratégies d'apprentissage, Paris, Clé-International.
- ESCOBAR C., EVNITSKAYA N., MOORE E. e PATIÑO, A. [eds.] (2011): AICLE - CLIL -EMILE. Educació plurilingüe: Experiencias, research & políticas. Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona.
- GERMAIN, C. (1991): Le point sur l'approche communicative en didactique des langues, Canada-Québec, Centre éducatif et culturel.
- HIRSCHPRUNG, N. (2005): Apprendre et Enseigner avec le Multimedia, Paris, Hachette.
- LASAGABASTER, D. e RUÍZ, Y. [eds.] (2010): CLIL in Spain: Implementation, Results and Teacher Training. Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing.
- NOËL-JOTHY, F. et SAMPSONIS, B. (2006): Certifications et outils d'évaluation en FLE, Paris, Hachette.
- PORCHER, L. (2004): L'enseignement des langues étrangères, Paris, Hachette.
- PUREN, C. (1988): Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues, Paris, Nathan-Clé International.
- SAN ISIDRO, F.X. [coord.] (2009): CLIL: Integrando linguas "a través" do currículo, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia.
- SAN ISIDRO, F.X. [coord.] (2011): Materiais plurilingües 3.0: Formación, creación e difusión, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia
- VELTCHEFF C. et HILTON, S. (2003): L'évaluation en FLE, Paris, Hachette.
- VIGNER, G. (2004): La grammaire en FLE, Paris, Hachette.
- WEISS, F. (2002): Jouer, communiquer, apprendre.Paris, Hachette.
- YAICHE, F. (1996) : Les simulations globales, mode d'emploi, Paris, Hachette.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas**

Materia	Mercadotecnia e dirección de empresas deportivas			
Código	P02G050V01909			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martínez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A20	Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados
A21	Capacidade para deseñar o programa de funcionamento das instalacións deportivas e seleccionar o material e equipamento deportivo adecuado
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
(*)(*)	A20	
(*)(*)A20 Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	A20	
(*)(*)	A21	
(*)(*)		B13
(*)(*)		B24

Contidos

Tema	
1. El Mercado Deportivo	1.1. Introducción 1.2. Ventaja competitiva 1.3. Análisis macro del sector
2. La Empresa Deportiva	2.1. Caracterización 2.2. Clientes 2.3. Pricing estratégico
3. La Iniciativa Emprendedora	3.1. Cultura emprendedora 3.2. Plan de negocio 3.3. Puesta en marcha

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	55	77
Traballos tutelados	15	30	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	9	18	27
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Se levarán a cabo no despacho nº 225 e dentro do horario estipulado.
Traballos tutelados	Enténdese por atención personalizada o tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado. Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. Se levarán a cabo no despacho nº 225 e dentro do horario estipulado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	O estudante elaborará un Plan de Negocio que presentará por escrito e defenderá de xeito público. conferencias, etc. Este traballo poderase levar a cabo de maneira individual ou en grupo, ata un máximo de 3 persoas.	30
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O alumno realizará exercicios plantexados na clase encaminados a desenrolar unha idea de negocio. Os completará de xeito autónomo e os presentará por escrito no prazo acordado. Este traballo deberase levar a cabo de maneira individual.	20
Probas de tipo test	Proba para avaliación das competencias adquiridas que constará de 20 preguntas pechadas na que os alumnos seleccionan unha única resposta verdadeira de entre 3 opcións. ;Fórmula de corrección para anular el efecto del azar; [$C = A - E/(k-1)$]. C(calificación), A(aciertos), E(errores), K(número de opciones de respuesta).	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A cualificación final da materia resultará da ponderación das tres probas de avaliación.
2. Será requisito imprescindible para aprobar a materia ter superadas as tres partes.
3. O alumno/a que non realice alguna das tres probas de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO.
4. En xullo e no resto das convocatorias extraordinarias avaliarase unicamente mediante un examen tipo test (100%)

Bibliografía. Fontes de información

Sánchez Martín,J., **Business & Fitness. El negocio de los centros deportivos**, 2011,
 Casillas,T.;Martí,J.M., **Guía para la creación de empresas**, 2004,
 Quesada Rettschlag,S. ;Díez García,Mª D., **Dirección de Centros Deportivos**, 2002,
 Lorente,J., **Piensa, es gratis. 84 ideas prácticas para potenciar el talento**, 2009,
 Alvarez,T. ; Caballero,M., **Vendedores de imagen. Los retos de los nuevos gabinetes de comunicación**, 1997,
www.bicgalicia.org, **Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia**,
www.emprendedores.es, **Revista Emprendedores**,
 Barrio,G., **Réximen competencial do deporte. Análise xurídica do deporte en Galicia.**, 1994,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos II/P02G050V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xestión e organización dos sistemas deportivos I/P02G050V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS**Programas de exercicio físico e benestar**

Materia	Programas de exercicio físico e benestar			
Código	P02G050V01910			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Viaño Santasmarinas, Jorge Juan Rial Rebullido, Tamara Ramírez Farto, Emerson			
Profesorado	Ramírez Farto, Emerson Rial Rebullido, Tamara Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Correo-e	emerson@uvigo.es rialtamara@gmail.com jorgeviano@gmail.com			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A13	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde
A16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)- Capacidad para aplicar los protocolos de valoración previa al ejercicio físico en distintos grupos poblacionales y patologías.	A13
(*)- Hábitos de excelencia y calidad en el ejercicio profesional.	B13
(*)Adaptación a nuevas situaciones, la resolución de problemas y el aprendizaje autónomo.	B26
(*)Habilidad de liderazgo, capacidad de relación interpersonal y trabajo en equipo.	B25
(*)Comprensión de la literatura científica del ámbito del ejercicio físico y el bienestar	B2
(*)Capacidad para identificar los riesgos que se derivan para la salud del desarrollo de las actividades físicas inadecuadas entre la población que realiza práctica física orientada a la salud	A16

Contidos

Tema	
1. Novas tendencias nos programas de exercicio e benestar.	1.1. Programas de exercicio físico e benestar no medio acuático. 1.2. Novas tendencias de programas con orientación físico saludable (método pilates, estiramientos globais activos, método hipopresivo).
2. O Entrenamento persoal.	2.1. A figura do entrenador persoal. 2.2. Marketing e comunicación do entrenador persoal. 2.3. Aplicación dos programas de exercicio físico e benestar ó entrenamiento persoal. 2.4. Novos equipamentos e ferramentas para o entrenador persoal.

3. Fundamentos, estrutura, deseño e control de programas de exercicio físico e benestar según o obxectivo das persoas usuarias.	3.1. Preparación ó embarazo, pre-parto e post-parto. 3.2. Recuperación funcional. 3.3. Redución de peso. 3.4. Equilibrio postural e muscular.
4. Programas de prevención e promoción da saúde.	4.1. Programas de promoción de estilo de vida activo. 4.2. Programas de prevención de Hábitos nocivos.
5. Novas tecnoloxías e equipamento aplicado a programas de exercicio físico e promoción da saúde.	5.1. Tecnoloxías e equipamento aplicados a programas de exercicio físico e benestar. 5.2. Tecnoloxía e Equipamento en programas de promoción e prevención da saúde.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo/prácticas de campo	3	1	4
Proxectos	10	10	20
Prácticas de laboratorio	30	6	36
Sesión maxistral	30	45	75
Traballos e proxectos	5	5	10
Probas de resposta curta	2	2	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0.5	0.5	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	Saída e prácticas de campo a instalacións deportivas para a práctica dalguns contidos da materia.
Proxectos	Elaboración dun proxecto grupal relacionado coa materia.
Prácticas de laboratorio	Vivencia e práctica dos contidos da asignatura guiados polo profesorado.
Sesión maxistral	Exposición do profesorado das ideas e contidos básicos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Proxectos	O alumnado disporá ademais das tutorías específicas para a materia, atención a través do correo electrónico e o uso de la plataforma de teleformación Tem@.
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Para obter esta calificación é requisito indispensable alcanzar o 80% do tempo de práctica. ACLARACIÓN: É condición indispensable alcanzar o 80% de asistencia á teórica e á práctica para ser evaluad@s en ambas partes.	5
Traballos e proxectos	Para aprobar este apartado debe alcanzarse o 50% da calificación de este apartado. O alumnado deberá deseñar, planificar e desenrolar un traballo por Proxecto dun tema vinculado coa materia. O alumnado deberá cumprir cos requisitos de inscrición no Traballo por Proxecto, que sexa establecido en clases teóricas e prácticas, nos primeiros 30 días de clase. O incumplimento de este requisito suporá perder o dereito de participación no proxecto e, por tanto, de avaliación en dicho apartado. Os requisitos de elaboración, desenrolo e avaliación do "Proxecto" serán expostos polo profesorado en clase e postos a vosa disposición na plataforma FAITIC.	60
Probas de resposta curta	Para aprobar este apartado debe alcanzarse o 50% da calificación de este apartado.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Para obter esta calificación é requisito indispensable alcanzar o 80% do tempo de práctica. ACLARACIÓN: É condición indispensable alcanzar o 80% de asistencia á teórica e á práctica para ser evaluad@s en ambas partes.	5

Outros comentarios sobre a Avaliación

ACLARACIÓNS SOBRE A AVALIACIÓN DA 1ª EDICIÓN:

A cualificación final da materia calcularase a partir da suma das notas parciais de cada proba ou apartado, a condición de que se alcance o 50% da nota do apartado no "proxecto" e no "exame" é dicir:

1. asistencia e participación a sesións maxistras e prácticas (10% en total);
2. valoración do proceso de elaboración e do resultado do proxecto (60%);
3. proba escrita (30%);

2ª EDICIÓN ou CONVOCATORIA

Os criterios serán os mesmos fóra da asistencia e participación (10%).

En caso de non aprobar en 1ª edición o "Proxecto", para aprobalo na 2ª edición, poderá ser suplido por unha proba escrita que avalíe as mesmas competencias que pretende *desarrollar e terá un valor equivalente ao proxecto da 1ª edición.

Gardaranse as notas parciais aprobadas en 1ª edición para esta 2ª edición.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica:

G.B., Davis, S.E. (2008). *ACSM's health-related physical fitness assessment manual*. Baltimore, MD: Lippincott Williams & Wilkins.

Riva, L. (2010). *Physical activity and health guidelines*. Recommendations for various ages, fitness levels, and conditions from 57 authoritative sources. Champaign: Human Kinetics.

Earle, Roger (2008). *Fundamentos del entrenamiento personal*. Barcelona: Paidotribo.

Isidro, F., Heredia, JR, Pinsach, P., Ramón-Costa, M., (2007). *Manual del entrenador personal: del fitness al wellness*. Barcelona: Paidotribo.

Souchard, P. (2005). *RPG. Principios de la reeducación postural global*. Barcelona: Paidotribo.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Actividades de fitness/P02G050V01901

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Valoración e prescripción do exercicio físico para a saúde/P02G050V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Actividades de fitness/P02G050V01901

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía do adestramento deportivo**

Materia	Psicoloxía do adestramento deportivo			
Código	P02G050V01911			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Dosil Díaz, Joaquín			
Profesorado	Dosil Díaz, Joaquín			
Correo-e	jdosil@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
A2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
A3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
A4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
A5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar
A6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte
A7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis
A8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
A9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo
A10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo
A11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo
A12	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo, adecuado para cada tipo de actividade de adestramento deportivo
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional
B14	Utilización da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións
B17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Identificar e planificar planes de adestramento psicológico.

A1
A2
A3
A4
A5
A6
A7
A8
A9
A11
A12

Comprensión da psicoloxía específica de cada modalidade deportiva, así como tratar cos deportistas e adestradores.

B10
B11
B13
B24
B25
B26

Coñecemento das estratexias máis efectivas para traballar no ámbito da psicoloxía do adestramento deportivo

A1
A2
A3
A4
A5
A6
A7
A8
A9
A10
A11
A12
B1
B2
B10
B11
B12
B13
B14
B17
B25
B26

Contidos

Tema

1. La psicología en el deporte de iniciación	1. Enfoque educativo de la iniciación deportiva 2. Motivos para comenzar y abandonar un deporte 3. Del triángulo al pentágono de la iniciación deportiva 4. Los componentes del pentágono de la iniciación deportiva
2. Entrenamiento mental, preparación de entrenamientos y competiciones	1. Concepto de entrenamiento mental 2. Niveles de asesoramiento mental 3. Evaluación y planificación del entrenamiento mental 4. Preparación psicológica de los entrenamientos 5. Preparación psicológica de las competiciones
3. Estrategias psicológicas para la intervención en el deporte	1. Técnicas de intervención psicológica 2. Establecimiento de objetivos 3. Relajación 4. Visualización 5. Técnicas cognitivas 6. Técnicas de biofeedback y neurofeedback 7. Técnicas de habilidades de comunicación
4. La psicología aplicada a modalidades individuales	1. Psicología del atletismo 2. Psicología del tenis 3. Psicología del golf 4. Psicología del motociclismo 5. Psicología del automovilismo 6. Psicología del surf
5. La psicología aplicada a modalidades colectivas	1. Psicología del fútbol 2. Psicología del baloncesto 3. Psicología del volleyball

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	25	0	25
Traballos de aula	2	20	22
Sesión maxistral	80	0	80
Probas de tipo test	1	0	1
Observación sistemática	5	0	5
Traballos e proxectos	17	0	17

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumno dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver en grupos.
Traballos de aula	Exposición, por grupos, diante do grupo mediano, e despois por escrito ao profesor, dos resultados da valoración de tres alumnos/as de educación infantil (3, 4 e 5 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar posibles causas das dificultades de aprendizaxe que poida manifestar un alumno/a e actuar en consecuencia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao desenvolver o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.
Probas	Descrición
Probas de tipo test	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao desenvolver o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.
Traballos e proxectos	Completando a titoría en grupo, na titoría individual asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que lle xurdan dúbidas ao desenvolver o traballo individual. Proporáselle que leve un cartafol do seu traballo persoal que será revisado tanto na titoría en grupo como na individual.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	A avaliación final consistirá nunha proba tipo test de 40 cuestións, con 3 alternativas de resposta e só unha verdadeira. Cada dúas respostas incorrectas restarán unha correcta.	100

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Buceta, J.M. (2004). *Estrategias psicolóxicas para entrenadores de deportistas jóvenes*. Madrid Dykinson.

Dosil, J. (Ed.) (2002). *El psicólogo del deporte: asesoramiento e intervención*. Madrid: Síntesis.

Dosil, J. (2008). *Psicología de la actividad física y del deporte*. Madrid: McGraw-Hill.

Weinberg, R.S. y Gould, D. (1996). *Fundamentos de psicología del deporte y el ejercicio físico*. : Ariel.

Williams, J.M. (Ed.) (2001), *Applied sport psychology: personal growth to peak performance*. Mountain View,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Especialización en deportes colectivos/P02G050V01906

Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte/P02G050V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas: Practicum				
Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	P02G050V01981			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	18	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=179,0,0,1,0,0			
Descrición xeral				

Competencias de titulación	
Código	
A5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar
A11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo
A17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde
A20	Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar	A5
Capacidade para administrar os servizos deportivos públicos e privados	A20
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde	A17
Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo	A11
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional	B13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional	B24
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo	B25
Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma	B26

Contidos	
Tema	
Normativa e organización do prácticum.	-Normativa sobre as prácticas externas -Pasos a seguir na formalización da colaboración co centro de prácticas
Preparación do prácticum: obxectivos, contidos e criterios de avaliación. Competencias que debe adquirir o alumnado.	- Competencias que debe adquirir o alumnado - Obxectivos do prácticum - Contidos a desenvolver no prácticum - Criterios de avaliación do prácticum
Planificación, deseño e aplicación das prácticas e elaboración dos documentos (memoria de prácticas)	- Planificación e temporalización das prácticas - Intervención ou simulación de intervención no centro de prácticas - Elaboración da memoria de prácticas

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	5	10	15

Sesión maxistral	4	0	4
Seminarios	5	50	55
Prácticum	150	60	210
Traballos tutelados	10	100	110
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	2	50	52
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. O titor ou titora co seu grupo de prácticum organizarán as tarefas de prácticas.
Prácticum	O estudante desenvolver as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión vinculada as ciencias da actividade física e o deporte.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias. Trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía vinculada ao prácticum

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.
Sesión maxistral	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.
Prácticum	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.
Traballos tutelados	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.
Seminarios	atención personalizada do vicedecano de grao e prácticum, así como dos titores e titoras de prácticum, ben nas titorías regulamentarias ou previa petición de cita.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Memoria das prácticas desenvolverase consonte o establecido no art. 14 do Real decreto 1707/2011, de 18 de Novembro. O alumnado deberá entregar unha memoria conforme ao modelo oficial indicado a principio de curso e publicado na web da Facultade.	50
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Informe motivado e detallado do titor ou titora do centro de prácticas, según o modelo oficial publicado na web da Facultade.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia, será condición obrigatoria superar as dúas partes da avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

2- Documentos oficiais de prácticum do Grao en CC. da Actividade Física e do Deporte da FECD <http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=179,0,0,1,0,0>

Recomendacións

Outros comentarios

Para poder cursar o practicum o alumnado terá que ter aprobados 60 créditos de materias de formación Básicas, 60 créditos de materias obligatorias e 18 créditos de materias optativas. Se recomenda que o prácticum se vinculo o TFG.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	P02G050V01991			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

1. Coñecementos sobre os modos de presentación do traballo técnico-científico.
2. Coñecemento dos modos de inserción do Traballo Fin de Grao no ámbito profesional.
3. Coñecemento dos modos de escritura relacionados coa realización, exhibición e presentación dos proxectos técnicos-profesionais e a súa elaboración.
4. Capacidade para a procura, análise e incorporación da información necesaria para a elaboración dun proxecto técnico-profesional

Contidos

Tema

PROPOSTAS TEMÁTICAS PARA TFG.

1. O profesorado da Facultade presentará perante a Comisión de Coordinación Académica as propostas temáticas para a realización de TFG, dentro do establecido no calendario que se presente a tal efecto

2. O alumnado tamén poderá presentar propostas temáticas non recollidas no apartado anterior, podendo ser asumidas, ou non, por algún docente en calidade de titor ou titora.

3. A Comisión de Coordinación Académica poderá recibir propostas temáticas procedentes de institución ou servizos alleos ao centro ou á Universidade. Tal proposta debe ser avalada por algún docente do centro, que actuará como titor ou co-titor.

4. Sempre que a Facultade dispoña dela, este proceso realizarase mediante aplicación informática.

LISTADO DE PROPOSTAS TEMÁTICAS PARA TFG.

1. A Comisión de Coordinación Académica aprobará e publicará un listado de propostas temáticas, indicando polo menos o Grao/ aos que van destinadas, a titora ou titor académico responsable, e, en cada proposta, o número de prazas que se ofrecen.

2. As propostas temáticas deberán superar nun 10% o número de matriculados na materia de TFG.

3. O listado fixará un prazo para que o alumnado formalice a solicitude de asignación de propostas temáticas co respectivo titor/a académico.

4. Sempre que a Facultade dispoña dela, este proceso realizarase mediante unha aplicación informática.

DEFINICIÓN DO TFG.

1. O TFG fai parte dos planos de estudos de todo título oficial de Grao. Nos Graos que se imparten na FCED equivalen a 6 ECTS no Grao en Educación Infantil, Grao en Educación Primaria e Grao en CC. da Actividade Física e do Deporte. Deberá ser realizado de xeito persoal e autónomo polo alumnado, seguindo as orientacións dunha titora ou titor académico.
2. O TFG estará orientado a que o alumnado mostre a capacidade de integración de diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título, axustándose ao contemplado en cada unha das memorias respectivas dos graos e á súa concreción nas guías docentes.
3. En ningún caso pode ser un traballo presentado con anterioridade polo estudante nalgunha materia de calquera titulación, aínda que pode integrar ou desenvolver traballos feitos en actividades doutras materias do Grao.
4. O traballo de fin de grao poderá elaborarse en institucións ou empresas externas á Universidade de Vigo, nos termos que se establezan nos convenios institucionais asinados. Nese caso existirá a figura dunha persoa cotitora pertencente á institución ou empresa. A persoa titora académica compartirá coa persoa cotitora as tarefas de dirección e orientación do/a estudante, e será, en calquera caso, responsabilidade da titora académica facilitar a xestión.
4. A avaliación do TFG será responsabilidade dun tribunal constituído de acordo co establecido no art. 6. Porén, en atención ás circunstancias especiais a Comisión de Coordinación Académica poderá determinar fórmulas alternativas de avaliación.

ASIGNACIÓN DE PROPOSTAS TEMÁTICAS E TITORES ACADÉMICO.

1. Para a asignación das propostas temáticas atenderase, preferentemente e en primeiro lugar, ao acordo entre o alumno/a e o titor/a académico. Se non for o caso, tomarase en conta o expediente académico ou o sorteo para fixar unha orde de selección de propostas temáticas.
2. Sempre que a Facultade dispoña dela, este proceso realizarase mediante unha aplicación informática.
3. Ao comezo do primeiro cuadrimestre, a Comisión publicará un listado coa asignación definitiva de propostas temáticas e titores académicos conforme aos anteriores criterios.
4. Poderase reclamar fronte a estas adxudicacións no prazo de sete días naturais perante a Comisión de Coordinación Académica.
5. A asignación de titor/a académico e proposta temática de TFG será válida durante dous cursos académico no que se atopa matriculado a alumna ou alumno.
6. Non obstante, o estudante poderá solicitar un cambio tanto da titora ou titor como do tema do seu traballo. Do mesmo xeito, a persoa titora tamén poderá solicitar cambio de estudante asignado e de temas ofertados. En ambos os casos axustaranse ao calendario e impreso establecido a tal efecto.

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	0	125	125
Presentacións/exposicións	0	16	16
Titoría en grupo	4	0	4
Sesión maxistral	4	0	4
Traballos e proxectos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos tutelados	<p>SOLICITUDE DE PRESENTACIÓN E DEFENSA DO TFG.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O alumno/a solicitará a presentación e avaliación do TFG co visto e prace do seu respectivo titor/a académico. 2. A solicitude de presentación, dirixida á Comisión de Coordinación Académica, deberá ir acompañada da versión escrita e electrónica do TFG por cuádruplicado co visto e prace do titor/a académico. Poderá achegarse a documentación ou material adicional que se estime oportuno para que sexa tomada en consideración polo Tribunal avaliador. A FCED porá ao dispor do alumnado unhas orientacións académicas e de estilo para a presentación escrita da memoria do TFG. 3. A efectos de avaliación, o titor/a académico emitirá un informe no que valorará (de 0 a 3 puntos) o labor realizado pola alumna/o durante o período de elaboración do TFG. Este informe acompañará a documentación referida no punto 2. Os criterios de avaliación ficarán recollidos na guía docente da materia. 4. En atención ás solicitudes presentadas, a Comisión establecerá, de acordo co Tribunal avaliador, e publicará a orde para a celebración do acto de presentación pública do TFG. Polo menos, fixarase unha data na convocatoria ordinaria de xuño e outra na extraordinaria de xullo.
Presentacións/exposicións	<p>ACTO DE PRESENTACIÓN E DEFENSA PÚBLICA DO TFG.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O acto de presentación será realizado polo alumno/a en sesión pública na data e hora asignada. De maneira excepcional, a Comisión de Coordinación Académica poderá aprobar outra modalidade, previa solicitude formal e motivada do alumno/a e sempre que sexa posible. 2. O alumno/a exporá nun tempo máximo de quince minutos un resumo do TFG e dos principais resultados e conclusións acadadas. Posteriormente, sen superar os trinta minutos, os membros do Tribunal avaliador realizarán as observacións e consideracións oportunas.
Titoría en grupo	O titor poderá establecer titorías grupais para dar as indicacións xerais para cada fase do traballo
Sesión maxistral	Existirán titorías en pequeno grupo para expoñer toda a reglamentación relativa ó TFG

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O profesor titor fixará unha serie de reunións de titorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendimento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	O profesor titor fixará unha serie de reunións de titorización co seu alumnado. Ademais, o profesor-titor estará ao dispor do alumnado no seu horario de atendimento habitual, indicado na porta do seu despacho e na web da Facultade.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	O profesor fará unha avaliación continua do traballo do alumno. Antes da data 30 establecida para a presentación e defensa do TFG, o tribunal de avaliación terá o informe de valoración do director sobre o traballo realizado por parte do estudante cunha valoración parcial do mesmo.	30

1. O acto de presentación será realizado polo alumno/a en sesión pública na data e hora asignada. De maneira excepcional, a Comisión de Coordinación Académica poderá aprobar outra modalidade, previa solicitude formal e motivada do alumno/a e sempre que sexa posible.
2. O alumno/a exporá nun tempo máximo de quince minutos un resumo do TFG e dos principais resultados e conclusións acadados. Posteriormente, sen superar os trinta minutos, os membros do Tribunal avaliador realizarán as observacións e consideracións oportunas.

AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN DO TFG.

1. Celebrado o acto de presentación pública do TFG, o Tribunal avaliador deliberará sobre a cualificación tomando en consideración o informe emitido polo titor académico, a calidade do contido do TFG, así como a propia exposición, en particular, a claridade expositiva e a capacidade de debate e defensa argumental do alumno/a.
2. A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (de 0 a 7 puntos) mais a valoración do titor (de 0 a 3 puntos). A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros. Neste punto o Tribunal rexerá polo disposto nas Normas de Xestión Académica para as titulacións de Grao regulados polo Real Decreto 1393/2007 vixentes na Universidade de Vigo.
3. As deliberacións do Tribunal para cualificar o TFG serán a porta pechada. Unha vez finalizado o acto de defensa, o tribunal fará pública a cualificación.
4. Ao remate da avaliación e cualificación da totalidade dos TFG do grao, o Tribunal avaliador poderá conceder mencións de matrícula de honra de conformidade coa normativa.
5. No caso de que a cualificación do TFG non acade a cualificación mínima de aprobado (5.0), o Tribunal deberá indicar aqueles aspectos susceptibles de corrección e mellora para conseguir a antedita cualificación.

Outros comentarios sobre a Avaliación

REVISIÓN DE CUALIFICACIÓN DO TFG.

1. No prazo de cinco días contados desde a celebración do acto de presentación, o alumno/a poderá solicitar a revisión da cualificación outorgada ao TFG.
2. Na solicitude de revisión deberán constar, expresa e motivadamente, os aspectos concretos do TFG que fundamentan a discrepancia coa cualificación outorgada. O Tribunal avaliador resolverá fundamentadamente.

condición indispensable para a defensa do TFG ter feita a matrícula de todas as materias requiridas para finalizar o Plan de Estudos de Grao.

A matrícula no TFG outorgará o dereito de dúas convocatorias oficiais encada curso académico, conforme ao establecido no calendario académico aprobado en Xunta de Facultade.

No caso de obter a cualificación de suspenso, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante e ao director para a mellorado traballo e a súa posterior avaliación. A revisión ou reclamación das cualificacións finais dos TFG levaranse a cabo conforme a previsto na Normativa de Avaliación, ao igual que calquera outra materia do plan de estudos.

Bibliografía. Fontes de información

Walker, Melissa (2005). *Cómo escribir trabajos de investigación*. Barcelona : Gedisa.

Normativa de Traballo de Fin de Grao da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

Regulamento de Traballo de Fin de Grao da Universidade de Vigo.

Recomendacións

Outros comentarios

MATRÍCULA.

1. Para poder matricularse no TFG será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar

o plan de estudos.

2. A matrícula realizarase nos períodos oficiais de matriculación dos estudos de grao, dando dereito a dúas oportunidades de avaliación.

TITORIZACIÓN DO TFG.

1. A titorización consistirá en supervisar e orientar o/a estudante na temática, metodoloxía, elaboración, presentación e calquera outro aspecto académico relativo ao traballo de fin de grao, así como facilitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso até a presentación e defensa do traballo de fin de grao

2. Poderá actuar como persoa titora calquera docente da FCED, así como, excepcionalmente, outros docentes tanto da nosa como doutras Universidades. No caso de que non sexa profesora ou profesor da FCED levarase a cabo en réxime de co-titoría, sendo un dos titores/as docente da Facultade.

3. Unha mesma titora ou titor poderá ser responsable dun máximo de seis TFG por curso académico, excepto no caso de non seren cubertas todas as necesidades de titorización.

4. Sexa como for, garantiráselle a todo o estudiantado matriculado no TFG a titorización correspondente, estando consideradas as tarefas de titorización, avaliación e cualificación dos TFG como obrigas docentes do profesorado, establecendo a Universidade de Vigo a forma do seu recoñecemento.

6. Se a elaboración do TFG requirise a implicación de profesionais pertencentes a organismos ou entidades públicas ou privadas, estes profesionais poderán participar e colaborar no proceso de titorización.
